

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП
«Про застереження щодо недопущення надалі НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» порушення
вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, та Ліцензійних
умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу»
та до проєкту розпорядження НКРЕКП «Про усунення порушень НАК «НАФТОГАЗ
УКРАЇНИ»

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», на підставі постанов НКРЕКП від 14 листопада 2023 року № 2133 «Про проведення позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», від 10 січня 2024 року № 98 «Про збільшення строку проведення позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», та посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 20 грудня 2023 року № 636, Управлінням НКРЕКП у м. Києві та Київській області у термін з 29 грудня 2023 року по 25 січня 2024 року проведено позапланову виїзну перевірку щодо дотримання АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (далі – НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», Товариство, Ліцензіат) вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, а саме розділу IV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493 (далі – Кодекс ГТС), та підпункту 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16 лютого 2017 року № 201 (далі – Ліцензійні умови), у частині виконання умов (вимог) чинних Правил постачання природного газу, що затверджуються НКРЕКП, а також договорів постачання природного газу.

За результатами позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» складено Акт від 25 січня 2024 року № 39 (далі – Акт перевірки). Пояснення та обґрунтування (заперечення) до Акта перевірки надані Ліцензіатом листом від 01 лютого 2024 року № 23/4-265/1.11-24 (далі – Пояснення).

Актом перевірки зафіксовано наступні порушення законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, та Ліцензійних умов:

№ з/п	Виявлені порушення	Суть порушення
1	пункт 7 глави 4 розділу IV Кодексу ГТС , у частині обов'язку постачальників відповідно до вимог Кодексу ГТС вносити до інформаційної платформи інформацію, зокрема, щодо власних споживачів та періодів постачання їм природного газу	<u>Щодо КП «Обласний інформаційно-технічний центр» (далі – КП «ОІТЦ»)</u> Протягом періоду, що перевірявся, КП «ОІТЦ» знаходився в Реєстрі споживачів постачальника НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» у період з 01 по 31 січня та з 05 по 30 квітня 2020 року.
2	підпункт 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов у частині виконання умов (вимог) чинних Правил постачання природного газу, що затверджуються НКРЕКП, а також договорів постачання	Перевіркою встановлено, що Товариство направляло КП «ОІТЦ» повідомлення про припинення (обмеження) газопостачання від 23.01.2020 (у лютому 2020 року) та від 26.02.2020 (у березні 2020 року).

природного газу, а саме пункту 19 розділу II Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (у редакції, що діяла до 19.08.2023), яким визначений, обов'язок постачальника дотримуватись вимог цих Правил та забезпечувати відповідно до вимог Кодексу ГТС своєчасну реєстрацію споживача у власному Реєстрі споживачів на інформаційній платформі Оператора ГТС за умови дотримання споживачем укладеного із постачальником договору постачання природного газу

Комісія з проведення перевірки встановила, що в період з 01 лютого по 04 квітня 2020 року КП «ОІТЦ» був відсутній в Реєстрі споживачів постачальника НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ».

Довідково: Верховний Суд України 17.12.2020 розглянувши касаційну скаргу Товариства на постанову Східного апеляційного господарського суду від 12.10.2020 за позовом КП «ОІТЦ» до АТ «ХАРКІВГАЗ», НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» про визнання права споживання встановив, зокрема, що (мовою документа):

«Судами попередніх інстанцій встановлено, що обсяги природного газу на період лютий та березень 2020 року за договорами..., умови яких в силу ст.629 ЦК України є обов'язковими до виконання, є узгодженими та підтвердженими, а тому ненадання номінації (не підтвердження обсягів природного газу) та виключення позивача з Реєстру споживачів АТ «НАК «Нафтогаз України» на лютий та березень 2020 року є неправомірним і безпідставним та не звільняє АТ «НАК «Нафтогаз України» від обов'язків постачати природний газ позивачу, тобто позивач має безумовне право на споживання природного газу.

...Суди попередніх інстанцій дійшли правомірного висновку про наявність підстав для задоволення позовних вимог до АТ «НАК «Нафтогаз України» щодо визнання права за КП «Обласний інформаційно-технічний центр» на споживання природного газу в обсягах, встановлених в Договорах ... у лютому та березні 2020 року...

Підстава касаційного оскарження з посиланням на п. 3 ч. 2 ст. 287 ГПК України про відсутність висновку Верховного Суду щодо дотримання виробниками теплової енергії п.11 Положення протягом усього періоду постачання природного газу, не знайшла свого підтвердження, оскільки предметом спору в цій справі є право на споживання газу в лютому та березні 2020 року і судами попередніх інстанцій встановлено виконання позивачем зазначеного пункту Положення»,

та постановив касаційну скаргу Товариства залишити без задоволення; рішення Господарського суду Харківської області від 25.06.2020 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 12.10.2020 у справі №922/380/20 залишити без змін

(стор. 5 - 8 Акта перевірки).

Щодо КП «Теплові мережі Роганської селищної ради» (далі – КП «ТМРСР»)

Протягом періоду, що перевірявся, КП «ТМРСР» знаходився в Реєстрі споживачів постачальника НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» у періоди з 01 січня по 29 лютого та з 05 по 30 квітня 2020 року.

Перевіркою встановлено, що Товариство

		<p>направило КП «ТМРСР» повідомлення про припинення (обмеження) газопостачання від 26.02.2020 (у березні 2020 року).</p> <p><i>Довідково: Верховний Суд України 19.03.2021 розглянувши касаційну скаргу Товариства на рішення Господарського суду Харківської області від 07.07.2020 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 12.11.2020 у справі №922/698/20 за позовом КП «ТМРСР» до АТ «ХАРКІВГАЗ», НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» встановив, зокрема (мовою документа):</i></p> <p><i>«...у даному випадку вимога про визнання права на споживання природного газу у певному періоді, з урахуванням звернення особи з такою вимогою на початку або до початку спірного періоду, є належним способом захисту у розумінні пункту 1 частини другої статті 16 Цивільного кодексу України та частини другої статті 20 Господарського кодексу України. Що ж до вимоги про зобов'язання Компанії повернути Підприємство до реєстру споживачів Компанії, то така вимога у даному випадку є обґрунтованою та правомірною, тому що Компанія на підставі законодавчо встановленого обов'язку постачати природний газ Підприємству як споживачу по укладених між ними договорах постачання природного газу зобов'язана була постачати природний газ Підприємству як виробнику теплової енергії для виробництва теплової енергії, у тому числі шляхом своєчасної видачі номінацій, оскільки це є обов'язком Компанії, а не її правом. Непідтвердження номінацій або виключення Підприємства з реєстру споживачів Компанії унеможливує безперешкодне отримання Підприємством необхідних обсягів природного газу...»,</i></p> <p><i>та постановив касаційну скаргу Товариства залишити без задоволення, а рішення Господарського суду Харківської області від 07.07.2020 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 12.11.2020 у справі № 922/698/20 – без змін</i></p> <p><i>(стор. 8 - 10 Акта перевірки)</i></p>
<p>Окремо комісія з проведення зазначила, що відповідно до інформації, що наведена у заяві ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» від 19.01.2023, ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» звернувся до Господарського Суду Харківської області з позовом до АТ «ХАРКІВГАЗ» про стягнення заборгованості з оплати за негативні щодобові небаланси за січень – березень 2020 року.</p> <p>Господарським судом Харківської області 23.03.2021 у справі 922/3363/20 прийнято рішення про задоволення позову частково та, зокрема, стягнути з АТ «ХАРКІВГАЗ» на користь ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» заборгованості з оплати за негативні щодобові небаланси за січень – березень 2020 року.</p> <p>Східний апеляційний господарський суд 04.08.2021 у справі № 922/3363/20 розглянувши апеляційну скаргу АТ «ХАРКІВГАЗ» на рішення Господарського суду Харківської області від 23.03.2021 у справі № 922/3363/20 за позовом ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» до АТ «ХАРКІВГАЗ» про стягнення заборгованості з оплати за негативні щодобові небаланси за січень –</p>		

березень 2020 року встановив, зокрема (мовою документа):

«Посилаючись на співставлення остаточних алокацій подач/відборів відповідачем природного газу до/з газотранспортної системи за січень - березень 2020 року позивач вказує, що ним виявлено наявність у відповідача негативних щодобових небалансів як різниці між вказаними алокаціями подач/відборів природного газу, на підставі чого позивач здійснено розрахунок остаточних обсягів добового небалансу відповідача за кожен газований добу звітного місяця та визначено його остаточну плату за такі щодобові небаланси за кожен газований добу і сумарно за звітний місяць, а саме:

- за січень 2020 року виявлено остаточні обсяги негативних щодобових небалансів у розмірі ...;
- за лютий 2020 року виявлено остаточні обсяги негативних щодобових небалансів у розмірі ...;
- за березень 2020 року виявлено остаточні обсяги негативних щодобових небалансів у розмірі ....

Крім того, колегія суддів зазначає, що відповідно до наданих позивачем актів за лютий, березень 2020 року наявні обсяги природного газу спожиті виробниками теплової енергії. Постачальником для зазначеної категорії є АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

З матеріалів справи вбачається, що остаточні обсяги негативних щодобових небалансів згідно акту врегулювання щодобових небалансів за лютий газований місяць та їх складові ... спожитий КП «Обласний інформаційно-технічний центр».

За березень 2020 року остаточні обсяги негативних щодобових небалансів згідно акту врегулювання щодобових небалансів – ... спожитий КП «Обласний інформаційно-технічний центр»; - ..., спожитий КП «Теплові мережі Роганської селищної ради».

...Правомірність споживання виробниками теплової енергії КП «Обласний інформаційно-технічний центр» та КП «Теплові мережі Роганської селищної ради» за лютий та березень 2020 року встановлено наступними рішеннями: постановою Верховного Суду від 17.12.2020 року у справі №922/380/20 за позовом КП «Обласний інформаційно-технічний центр» до АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та АТ «Харківгаз» про визнання права на споживання природного газу; постановою Східного апеляційного господарського суду від 12.11.2020 року у справі №922/698/20 за позовом КП «Теплові мережі Роганської селищної ради» до АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» та АТ «Харківгаз» про визнання права.

В постанові від 17.12.2020 року у справі №922/380/20 Верховний Суд зазначив, що обсяги природного газу на період лютий та березень 2020 року за договорами ..., умови яких в силу ст.629 ЦК України є обов'язковими до виконання, є узгодженими та підтвердженими, а тому ненадання номінації (не підтвердження обсягів природного газу) та виключення позивача з реєстру споживачів АТ «НАК «Нафтогаз України» на лютий та березень 2020 року є неправомірним і безпідставним та не звільняє АТ «НАК «Нафтогаз України» від обов'язків постачати природний газ позивачу, тобто позивач має безумовне право на споживання природного газу.» Аналогічну правову позицію викладено в рішеннях Господарського суду Харківської області від 07.07.2020 року та постанові Східного апеляційного господарського суду від 12.11.2020 року у справі №922/698/20.

Отже, по вищевказаним справам судами зроблено висновок, що у спірний період, підприємства виробники теплової енергії - КП «Теплові мережі Роганської селищної ради» та КП «Обласний інформаційно-технічний центр» прийняли з ресурсу НАК «Нафтогаз України» природний газ для виробництва теплової енергії, та фактична господарська операція була здійснена та відображена в бухгалтерському обліку цих підприємств»,

та постановив:

*апеляційну скаргу АТ «ХАРКІВГАЗ» задовольнити;
рішення Господарського суду Харківської області від 23.03.2021 у справі №922/3363/20 скасувати;*

прийняти нове судове рішення, яким у позові відмовити в повному обсязі.

Верховний Суд України 02.12.2021 розглянувши касаційну скаргу ТОВ «ОПЕРАТОР ГТС УКРАЇНИ» на рішення Східного апеляційного господарського суду від 04.08.2021 у справі №922/3363/20 постановив:

- касаційне провадження за касаційною скаргою ТОВ «Оператор ГТС України» на постанову Східного апеляційного господарського суду від 04.08.2021 у справі № 922/3363/20, відкрите на підставі пункту 1 частини другої статті 287 Господарського процесуального кодексу України, закрити;

- касаційну скаргу ТОВ «Оператор ГТС України» у частині підстав, передбачених пунктами 3, 4 частини другої статті 287 Господарського процесуального кодексу України, залишити без задоволення, а постанову Східного апеляційного господарського суду від 04.08.2021 у справі №922/3363/20 – без

Щодо розрахунку штрафних санкцій за порушення, зазначених в Акті, відповідно до Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800, а саме щодо недотримання пункту 7 глави 4 розділу IV Кодексу ГТС та недотримання підпункту 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов розрахована сума балів по кожному з перелічених вище порушень не перевищує 12 балів, тому штраф за ці порушення не застосовується.

Враховуючи вищезазначене, з урахуванням службової записки від Юридичного департаменту від 25.01.2024 № 53/15-24, відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», **Департамент ліцензійного контролю пропонує прийняти:**

1) **постанову**, якою застерегти АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» щодо недопущення надалі порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, та Ліцензійних умов;

2) **розпорядження** про усунення порушень, відповідно до якого:

зобов'язати АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» усунути порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, а саме пункту 7 глави 4 розділу IV Кодексу ГТС, у частині обов'язку постачальників відповідно до вимог Кодексу ГТС вносити до інформаційної платформи інформацію, зокрема, щодо власних споживачів та періодів постачання їм природного газу та підпункту 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов у частині виконання умов (вимог) чинних Правил постачання природного газу, що затверджуються НКРЕКП, а також договорів постачання природного газу, для чого у строк до **22 березня 2024 року** здійснити реєстрацію споживачів КП «Обласний інформаційно-технічний центр» та КП «Теплові мережі Роганської селищної ради» у власному Реєстрі споживачів Товариства на інформаційній платформі Оператора ГТС у лютому, березні 2020 року та у березні 2020 року відповідно.

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про застереження щодо недопущення надалі НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду __ лютого 2024 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта, складеного за результатами проведення позапланової виїзної перевірки дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства та ліцензійних умов з постачання природного газу, від 25 січня 2024 року № 39, проведеної на підставі постанов НКРЕКП від 14 листопада 2023 року № 2133 «Про проведення позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», від 10 січня 2024 року № 98 «Про збільшення строку проведення позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» та посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 20 грудня 2023 року № 636 встановлено, що АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ 20077720) порушило вимоги законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, а саме пункт 7 глави 4 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493 (далі – Кодекс ГТС), у частині обов'язку постачальників відповідно до вимог Кодексу ГТС вносити до інформаційної платформи інформацію, зокрема, щодо власних споживачів та періодів постачання їм природного газу, та підпункт 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16 лютого 2017 року

№ 201 (далі – Ліцензійні умови), у частині виконання умов (вимог) чинних Правил постачання природного газу, що затверджуються НКРЕКП, а також договорів постачання природного газу.

Відповідно до статей 17, 19 і 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Застерегти АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» щодо недопущення надалі порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, та Ліцензійних умов.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Київ

№ _____

Про усунення порушень
НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3, частини п'ятої статті 14, пункту 5 частини четвертої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та згідно з Актом позапланової виїзної перевірки від 25 січня 2024 року № 39, проведеної відповідно до постанови НКРЕКП від 14 листопада 2023 року № 2133 «Про проведення позапланової виїзної перевірки НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

Зобов'язати АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (далі – Товариство) (код ЄДРПОУ 20077720) усунути порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку природного газу, а саме пункту 7 глави 4 розділу IV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493, у частині обов'язку постачальників відповідно до вимог Кодексу ГТС вносити до інформаційної платформи інформацію, зокрема, щодо власних споживачів та періодів постачання їм природного газу, та підпункту 13 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16 лютого 2017 року № 201, у частині виконання умов (вимог) чинних Правил постачання природного газу, що затверджуються НКРЕКП, а також договорів постачання природного газу, для чого у строк до 22 березня 2024 року здійснити реєстрацію споживачів КП «Обласний інформаційно-технічний центр» та КП «Теплові мережі

Роганської селищної ради» у власному Реєстрі споживачів Товариства на інформаційній платформі Оператора ГТС у лютому, березні 2020 року та у березні 2020 року відповідно.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ